

Klartecken för unik samverkan kring livsmedelsburna smittor

I veckan kom ett viktigt besked: EU storsatsar på ett forsknings- och utvecklingsprogram riktat mot myndigheter med ansvar för livsmedelssäkerhet, folk- och djurhälsa. Kapaciteten att hantera de utmaningar som livsmedelsburna smittor och antibiotikaresistens innebär ska stärkas. 41 representanter från 19 EU-länder deltar. SVA, Folkhälsomyndigheten och Livsmedelsverket är svenska partners.

– Det här är ett unikt initiativ som kan få stor betydelse för hur både Sverige och EU som helhet utvecklar sin förmåga att möta aktuella sjukdomshot, säger Ann Lindberg, statsepizootolog på SVA.

Bakgrunden är de starka samband som finns mellan folk- och djurhälsa och att vi lever i en globaliserad värld där djur, människor och livsmedel i stor omfattning rör sig över gränser. Många smittämnen kan vara fripassagerare och vandra vidare mellan människor, djur och till miljön.

– Det är detta som begreppet One health uttrycker - en förståelse för beroendet mellan hälsan hos människor och djur, och den miljö som vi delar. Begreppet tydliggör också behovet av samarbeten som sträcker sig över disciplin- och landsgränser, säger Ann Lindberg.

Gränsöverskridande samarbeten

Programmet som nu beviljats EU-stöd heter just European Joint Programme – One Health. Delprojekt inom programmet ska hantera frågor som rör sjukdomsövervakning och tillämpad forskning kring infektionsämnen i kedjan från jord till bord. Hit räknas virus och bakterier som via livsmedel kan vandra mellan människor och djur, men även antibiotikaresistens och andra potentiella hälsohot som kan föras över mellan djur, människor, livsmedel och miljön.

Programmet kommer att genomföras av myndigheter och institut som arbetar med övervakning, forskning och diagnostik bland människor, djur och i livsmedelskedjan. För samhället utmanande forsknings- och utvecklingsaktiviteter ska samordnas. Det långsiktiga målet är att skapa en högre grad av samordning inom EU när det gäller verktyg för övervakning och smittspårning. SVA, Folkhälsomyndigheten och Livsmedelsverket är involverade i flera av delprojekten.

Nya verktyg för att bedöma risker

- Stärkt samarbete över myndighets- och nationsgränser ökar våra möjligheter att tidigt upptäcka risker i hela livsmedelskedjan och att hantera dem. Det behövs en samordnad övervakning för att uppnå mesta möjliga nytta, säger Hans Lindmark, avdelningschef på Livsmedelsverket.

Förutom att programmet kommer att bidra till en ökad integration och samarbete på det europeiska planet skapar det också möjligheter att vidareutveckla samverkan och beredskap på nationell nivå, exempelvis via forsknings- och utvecklingsprojekt, nätverkande, expertutbyten, kapacitetsbyggande och utbildning.

- Det stora campylobacterutbrottet som pågått under det senaste året visar på vikten av att vi har en övervakning som täcker hela kedjan från djur till människor. Nu får vi möjlighet att vidareutveckla detta, tillsammans med våra svenska och europeiska partners, säger Karin Tegmark Wisell, avdelningschef på Folkhälsomyndigheten.

Programmet är femårigt, med en total budget på cirka 880 miljoner kronor där deltagande länder bidrar med hälften. Arbetet kommer att starta i februari 2018.

– Det här är den hittills största europeiska satsningen på forskning och utveckling med One Health inriktning, konstaterar Ann Lindberg.

Kontakt:

SVA: Statsepizootolog Ann Lindberg, tel 018-67 42 10, ann.lindberg@sva.se

Folkhälsomyndighetens presstjänst: tel 010-205 21 00, media@folhalsomyndigheten.se

Livsmedelsverket: Pressjour, tel 018-17 53 40

Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA, är en expertmyndighet med beredskapsuppdrag. SVA främjar djurs och människors hälsa, svensk djurhållning och vår miljö genom diagnostik, forskning, beredskap och rådgivning. www.sva.se